

Dr. Janez Arnež - Aškerčev nagrajenec

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

V ponedeljek, 20. oktobra so v Mestni hiši v Ljubljani podelili Aškerčevo nagrado in priznanja za leto 2008. To stanovsko nagrado in priznanja za dosežke v arhivistiki so prvič podelili šele pred šestimi leti; nagrado podeljujejo za izjemne zasluge pri razvoju slovenske arhivistike v daljšem časovnem obdobju, priznanja pa za dosežke v zadnjih dveh letih. Poimenovali so jih po Antonu Aškercu, ki velja za prvega slovenskega poklicnega arhivarja.

Letos je žirija nagradila Inštitut Studia slovenica kar z dvema odličjema: inštitut oz. njegov ravnatelj/ustanovitelj dr. Janez Arnež je prejel nagrado, medtem ko je eno izmed priznanj prejela arhivarka Andreja Klasinc Škofljanec.

Mislím, da je dr. Arnež s svojo aktivnostjo in delom dobro poznan slovenskim skupnostim v svetu in jih bo novica o nagradi razveselila. Dobil jo je za izjemne dosežke pri zbiranju, varovanju in ohranjanju arhivske

dediščine slovenskih izseljencev.

Inštitut Studia slovenica je dr. Janez Arnež ustanovil leta 1957. Prepotoval je Evropo, Severno in Južno Ameriko, Avstralijo in zamejstvo. Povsod je iskal, izbrskaval, prosil in rotíl, naj se ne zavrže arhivsko gradivo slovenskih izseljencev. In to kljub temu, da marsikdaj niti številni izseljenci ali njihovi dediči niso čutili potrebe, kaj šele, da bi temu bile naklonjene politične razmere. Leta 1991 je v Slovenijo pripeljal prvi del bogatega arhivskega gradiva ter časopisov in knjig, istega leta pa je prenesel v Ljubljano tudi sedež ustanove. Gradivo je od leta 1993 v prostorih Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu. Leta 2002 je z odločbo ministrice za kulturo bilo dokumentarno gradivo Studia slovenica razglašeno za zasebno arhivsko gradivo. S tem mu je bila uradno priznana vrednost, ki jo raznovrstna in bogata dediščina, shranjena pri inštitutu, nesporno ima. Posebno pomembna je dokumentacija o delovanju begunskih taborišč po drugi svetovni vojni, gradivo o delovanju slovenskih izseljenskih društev, župnij in

verskih organizacij v Evropi in Ameriki v letih med 1912 in 2002 ter arhiv vodilnih politikov Slovenske ljudske stranke. Skupno vsebuje arhivsko gradivo Studia slovenica več kot 110 tekočih metrov dokumentov, urejenih v 160 fondov in zbirk ter popisanih v vodniku. Inštitut poleg tega skrbi za objavlanje izbranih dokumentov v svoji zbirki Pogledi, ki izhajajo od leta 1995.

Drugo odličje pa je priznanje za dosežke v zadnjih dveh letih arhivarki Andreji Klasinc Škofljanec. Sicer zaposlena v Arhivu Slovenije, že več let ureja in popisuje material v Studia slovenica in je pripravila vodnik po arhivskem gradivu tega inštituta.

Drugo Aškerčevo priznanje je dobila Meta Matijević za obsežno monografijo Novomeške hiše in ljudje.

Z dr. Arnežem se veselimo nagrade in mu želimo še mnogo zdravih let pri zbiranju dragocenih kamenčkov v papirnati obliki, s katerimi gradi mozaik slovenskega skupnega življenja rojakov izven meja slovenske matične domovine.

GB

Važna arhivska pogodba

Katoliški inštitut in Raziskovalni inštitut Studia slovenica sta v torek, 21. oktobra 2008, sklenila pogodbo o vključitvi knjižne, arhivske in umetniške zbirke dr. Janeza A. Arneža v visokošolsko oziroma univerzitetno knjižnico nastajajočega katoliškega visokošolskega zavoda. Pogodbo so podpisali msgr. dr. Anton Jamnik, dr. Janez A. Arnež in mag. Andrej Naglič.

Katoliški inštitut, ki ga je septembra letos ustanovila Slovenska škofovska konferenca, s pomočjo sponzorjev in donatorjev razvija in izvaja projekte, ki vodijo k izpolnitvi pogojev za opravljanje visokošolske in raziskovalne dejavnosti v Cerkvi na Slovenskem. Cilj te dejavnosti je ustanovitev visokošolskega zavoda in akreditacija študijskih programov, ki bodo postopoma omogočili preoblikovanje samostojnega visokošolskega zavoda v katoliško univerzo. Vitalno dejavnost visokošolskega zavoda bosta predstavljali raziskovalna infrastruktura in knjižnica.

Knjižna, arhivska in umetniška zbirka dr. Janeza A. Arneža, ki jo trenutno vodijo, hranijo in urejajo v prostorih Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano, na podlagi sklenjene pogodbe postaja sestavni del nastajajoče univerzitetne knjižnice. Obsega okrog 60.000 knjižnih del, nad 600 periodičnih tiskov, okrog 1200 škatel arhiva in umetniško galerijo z deli priznanih umetnikov. V zbirki

Studia slovenica bodo tudi v prihodnje ostale publikacije slovenskih izseljencev (t. i. Zdomska slovenica), knjižnica dr. Viktorja Korošca, politična in etnična geografija dr. Jožeta Velikonje, arhiv in umetniška galerija z več deset plastikami, risbami in deli umetnikov (npr. g. Goršeta in ge. Remec), vsa ostala knjižna in periodična dela pa bodo postala integralni del visokošolske knjižnice. Katoliški inštitut bo ohranjal celovitost zbirke in preprečeval njeno vsebinsko in fizično drobljenje. Zagotavljal bo prostorske, materialne in kadrovske pogoje za strokovno vodenje, hranjenje in urejanje zbirke v sodelovanju z njenim soustanoviteljem dr. Janezom A. Arnežem.

Raziskovalni inštitut Studia slovenica je bil leta 1957 ustanovljen z namenom izdajanja knjig o Slovencih in Sloveniji v angleškem jeziku ter zbiranja tiskanega in pisnega gradiva, ki so ga Slovenci ustvarili v tujini. Soustanovitelji inštituta so bili g. Erik Kovačič, g. Valentin Leskovšek in g. Janez A. Arnež, ki so bili sodelavci kongresne knjižnice v Washingtonu. Kot poročamo v posebnem članku našega dopisnika (glej zgoraj) je Arhivsko društvo Slovenije letos za izjemne zasluge na področju zbiranja in ohranjanja arhivske dediščine Raziskovalnemu inštitutu Studia slovenica podelilo Aškerčevo nagrado.